

23-1-23

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan

Minister VWS

Deadline: 30 januari
2023

nota

Onderzoeksrapport Zorgvuldigheid in de omgang met
leeftijdsgrenzen in de Wdkb

TER BESLISSING

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Bevolkingsonderzoek en
Medische Ethiek

Opgesteld door

Datum

9 januari 2023

Kenmerk

3487338-1041649-PG

Uw kenmerk

Zaaknummer

1041649

Bijlage(n)

3

1. Aanleiding

In 2019 is de Wet donorgegevens kunstmatige bevruchting (Wdkb) geëvalueerd. Eén van de aanbevelingen van de onderzoekers van de evaluatie was om onderzoek te doen naar de ervaringen van donorkinderen met de huidige leeftijdsgrenzen met als doel de huidige leeftijdsgrenzen in de Wdkb beter te onderbouwen dan wel de leeftijdsgrenzen in de Wdkb aan te passen. De voormalige minister van VWS heeft in de reactie op het evaluatierapport toegezegd een dergelijk onderzoek te laten uitvoeren.¹ Het onderzoek is via ZonMw uitgevoerd en op 11 januari 2023 aangeboden aan VWS. Het onderzoeksrapport zal door u aan de Tweede Kamer worden aangeboden. In de aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer is aangegeven dat u voor de zomer van 2023 zult reageren op de uitkomsten van het onderzoek, omdat u de uitkomsten eerst zorgvuldig wilt bestuderen mede gezien de mogelijke consequenties voor de uitvoering.

2. Geadviseerd besluit

Graag uw akkoord om het onderzoeksrapport aan de Tweede Kamer aan te bieden en het verzoek de aanbiedingsbrief te ondertekenen.

De deadline is gesteld op 30 januari 2023, omdat Fiom op 31 januari 2023 tijdens een seminar een workshop over het onderwerp Leeftijdsgrenzen in de Wdkb wil aanbieden en daar de onderzoeksresultaten bij wil betrekken. Voor die tijd moet de Tweede Kamer het rapport hebben ontvangen.

3. Kernpunten

Het onderzoek is in opdracht van ZonMw, programma Ethiek en Gezondheid, uitgevoerd door de Universiteit voor Humanistiek, Pro Facto en Fiom. Het onderzoek had als doel om te komen tot een concreet advies over de best passende leeftijdsgrenzen in de Wdkb en welke voorwaarden en/of zorgvuldigheidseisen spelen bij het verstrekken van gegevens over de betrokken spermadonor. Het onderzoek was multidisciplinair van aard, waarbij vanuit een zorgethische invalshoek alle bevindingen samen zijn geanalyseerd. Uit het onderzoek komt naar voren dat er geen algemeen passende leeftijdsgrenzen zijn aan te geven voor het nemen van een beslissing over het ontvangen van de (persoonsidentificerende) gegevens van de spermadonor en een eventueel

¹ Kamerstukken II 2019/20, 30486, nr. 24

contact met deze donor. Daarom is het advies om de leeftijdsgrenzen in de Wdkb los te laten. Het onderzoek biedt aanleiding voor een aantal voorwaarden en zorgvuldigheidseisen die bij het verstrekken van de gegevens noodzakelijk zijn.

Datum

9 januari 2023

Kenmerk

3487338-1041649-PG

Het onderzoek laat zien dat de huidige context van donorconceptie en het denken over afstammingsvraagstukken anders is dan de context was toen het conceptwetsvoorstel van de Wdkb (in de jaren '90) werd besproken. Sommige veronderstellingen van de Wdkb zijn nauwelijks onderbouwd, andere zijn niet meer passend in deze tijd. Belangrijke observatie bij de onderbouwing van de huidige leeftijdsgrenzen, is dat bij de totstandkoming van deze grenzen gedacht is vanuit een individualistisch medisch-ethisch denkkader en niet vanuit de relationele en gezinscontext. Dit onderzoek laat zien dat binnen deze bredere context zich allerlei dilemma's en vraagstukken voordoen, waar de wetgever in de jaren '90 niet over nagedacht heeft. Zo is de kwetsbaarheid van kinderen, veroorzaakt door ontoegankelijkheid van informatie over hun afstamming, destijds onderschat.

In de brief aan de Tweede Kamer geeft u aan dat u vóór de zomer van 2023 een reactie op de uitkomsten van het onderzoeksrapport zult geven. U wilt de uitkomsten eerst zorgvuldig bestuderen en de consequenties van het advies – het loslaten van leeftijdsgrenzen in de Wdkb - duidelijk in beeld hebben.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Het recht van een kind om zijn afstamming te kunnen achterhalen wordt breed onderschreven door de politieke partijen. Het onderwerp heeft bijzondere aandacht van de CU, D66 en VVD. In het verslag naar aanleiding van het wijzigingsvoorstel van de Wdkb zijn ook vragen gesteld door de PvdA en het CDA over de leeftijdsgrenzen in de Wdkb. Deze vragen waren gericht op de onderbouwing van de leeftijdsgrenzen in de Wdkb.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Het onderwerp donorconceptie komt regelmatig voor in de media.

c. Financiële en personele gevolgen

n.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

n.v.t.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Afgestemd binnen PG.

f. Gevolgen administratieve lasten

n.v.t.

g. Toezeggingen

n.v.t.

h. Fraudetoets

n.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Datum

9 januari 2023

Kenmerk

3487338-1041649-PG